

Kdo prebiva na knjižnih policah v naši šolski knjižnici?

Who Is Living on the Bookshelves in Our School Library?

 Gregor Škrlj

Izveček

V prispevku je predstavljen pouk v tretjem razredu, kjer preverjamo usvojeno znanje in spretnosti učencev prvega triletja pri raziskovanju knjižnice. Predstavljeni so učni list in posamezne naloge, s katerimi preverjamo znanje ter uspešno sodelovanje s kolegicami, ki poučujejo v tretjem razredu.

Ključne besede:

šolska knjižnica, postavitve gradiva, UDK, knjižnična nalepka, iskanje gradiva

UDK 027.8

Key words:

school library, arrangement of materials, UDC, library label, searching for material

Abstract

The paper presents lessons in the third grade, during which we assess the knowledge and skills gained by pupils in the first triennium while exploring the library. It presents the worksheet and individual tasks used for knowledge assessment, and the successful cooperation with third grade teachers.

UVOD

V tretjem razredu želimo vsako leto preveriti že pridobljeno znanje učencev prvega triletja, kaj vse že znajo, katera so njihova močna in šibka področja, da do konca leta s pomočjo pravih vsebin nekako zaokrožimo cilje kurikula za prvo triletje. Vsako leto znova načrtujemo uro z naslovom Kdo prebiva na knjižnih policah, saj v njej z učnim listom združimo veliko različnih ciljev in nalog ter preverimo skupinsko delo.

POUK V KNJIŽNICI

Učiteljice oddelkov tretjega razreda vsako leto po dogovorjenem urniku v knjižnico pripeljejo svoje učence k uri pouka. Knjižničar učence razdeli v šest skupin, jim pripravi učne liste, s pomočjo katerih se spremenijo v knjižnične detektive in rešujejo naloge, uganke v povezavi s knjižnico, knjigami, oznakami ... Ob tem sodelujejo znotraj svojih skupin, izkažejo svoje znanje in spretnosti, ki so si jih pridobili v prvih treh letih šolanja. Seveda je

vseskozi treba upoštevati tudi pravila obnašanja v knjižnici.

Cilji, ki so zastavljeni za to uro:

Učenec:

- zna sodelovati znotraj skupine,
- zna poiskati ustrezno gradivo na policah za prvo triletje,
- prepozna posamezne oznake na gradivu,
- zna prosto pristopiti h knjižničnemu gradivu,
- zna samostojno poiskati gradivo na seznamu za bralno značko,
- zna samostojno poiskati in prepoznati gradivo za bralno značko na policah,
- zna ločiti gradivo po vsebinskih področjih,
- zna prepoznati UDK-številko in oznako police (besedno razlago),
- prepozna lokacijske podatke na knjižničnih nalepkah.

Učencem smo razdelili učne liste, nanje so se podpisali in nato so dobili ustrezne napotke (spomnili smo jih na pretekla leta in delo v knjižnici, naj bodo pozorni na nalepke, barve, police in številke). Skupaj smo pregledali učni list ter razložili potek dela in odgovorili na nekaj vprašanj, ki so jih postavili učenci. Zaradi prostorskih omejitev so delali v 6 skupinah. Njihovi učni listi so vsebovali popolnoma identične naloge, vendar v različnih zaporedjih (lažja frekvenca in prehodnost med policami).

S pomočjo učnega lista vsako leto preverjamo, ali so si zapomnili do tedaj podana znanja, ki so povezana z oznakami naše knjižnice (npr. na hrbtih slikanic z velikimi tiskanimi črkami so nalepljeni rdeči trakovi, na knjigah s pesmi pa modri trakovi – to spoznajo že v prvem

razredu, saj tako rešujemo prostorsko stisko, hkrati pa barve nalepk kažejo, kje najdejo določeno knjigo – v prvem razredu so najbolj iskane slikanice z velikimi tiskanimi črkami ter pesmi za bralno značko).

Pomembno je tudi, da so si v treh letih šolanja zapomnili urejenost seznama za bralno značko. Seznam je natisnjen v barvah, saj tako povežejo barvo, s katero je natisnjen priimek avtorja, z barvami črk na policah. Primer: police za prvo triletje z oznako C imajo nalepljene rdeče črke, zato so imena avtorjev del, ki jih najdemo na teh policah, na seznamu natisnjeni z rdečo barvo. Tako gre učenec lahko takoj preveriti, denimo, priimek Andersen (natisnjen z rdečo barvo) na polico z rdečo črko A. S tem je olajšano iskanje gradiv, še posebno kadar je v knjižnici gneča, pa tudi zato ker je v knjižnici zaposlen le en knjižničar, ki ne more pomagati hkrati iskati gradiva vsem učencem. Tako postanejo učenci samostojnejši uporabniki knjižnice.

Slika 1: Učenke po seznamu za bralno značko iščejo gradivo, nato jih poiščejo na ustrezni polici. (Foto: G. Škrli)

Slika 2: Fotografije prikazujejo, kako so skupine sistematično raziskovale gradivo na policah. (Foto: G. Škrli)

Slika 3: Fotografije prikazujejo, kako so učenci skupinsko reševali učne liste, si pomagali ter sodelovali. (Foto: G. Škrli)

4. Pri rdeči črki L poišči knjigo z naslovom **Juš in gospod Mišon**. Pravilno dopolni začetek besedila zgodbe ter odgovori na vprašanja in prepiši nalepko.

Kdo je avtor knjige? _____

Katerega leta je bila knjiga izdana? Obkroži pravilno letnico: 1998   1899   1999

Juš _____ je bil mlad _____ mišek. Nekega _____ se je odpravil v _____, da bi obiskal _____. Družina Mišon _____ bila bogata in _____, med njimi _____ bili celo _____ filmski _____ in igralke.

Ali so v knjigi ilustracije?   DA   NE

Ustrezno dopolni knjižnično nalepko (**natančno** prepiši z gradiva).

KNIŽNICA

COBISS ©

Slika 4: Primer zahtevnejše naloge o točno določeni knjigi.

Pri eni izmed nalog (slika 4) na učnem listu je morala skupina poiskati točno določeno knjigo na knjižnih policah (Juš in gospod Mišon avtorja Arcadia Lobata). Za to knjigo smo se odločili zato, ker imamo na zalogi 19 enot, tako da je lahko imela vsaka skupina več izvodov hkrati. Pri tej nalogi je bilo zelo pomembno, da so poiskali začetek pravljice in dopolnili besedilo z manjkajočimi besedami (vadili so glasno branje, dopolnjevanje besedila in pravičen zapis besed). Nato je bilo pomembno, da so si knjigo tudi dobro ogledali ter zapisali podatke (katerega leta je izšla, ali so v njej ilustracije) ter s pomočjo predloge dopolnili nepopolno knjižnično nalepko – prepoznavni znaki naše knjižnice.

Nekaj nalog je bilo povezanih s prepoznavanjem oznak za strokovne knjige oz. področja. Če so iskali knjigo za matematiko, so morali poiskati polico z oznako 51 – matematika (oznake na policah, nalepkah in legendi so identične, tako da so se lažje znašli). Pri tej nalogi smo opazili, da se bolje znajdejo tisti učenci, ki se tudi v prostem času več zadržujejo v knjižnici ali pa so v preteklih letih obiskovali knjižničarski krožek, kjer je velik poudarek na organiziranju in postavitvi gradiva.

SKLEP

Članek predstavlja pouk v tretjem razredu, v katerem preverimo pridobljeno znanje učencev prvega triletja. Z izvedeno uro dobimo nekakšno okvirno sliko oz. odgovor, kaj vse je treba še storiti in kje je manko oz. kaj vse učenci že znajo. Učni list je odličen pripomoček, saj smo med reševanjem nalog skupaj z učiteljicami spremljali in opazovali, kako so se učenci lotevali nalog, kako so se v knjižnici znašli (ali so si ogledali legendo postavitve, ali so že vedeli, kje so določene police ter poimenovanja ...).

Po izvedeni uri smo se na aktivu o njej pogovorili, zapisali ugotovitve in krajšo refleksijo ter evalvacijo (nekaj o pogojih za izvedbo ure, prednostih in slabostih ter o možnih izboljšavah za prihodnje ure sodelovanja). Prišli smo do skupnih ugotovitev, da so bili učenci pri skupinskem delu uspešni in zanj motivirani (izkazali so visok nivo predznanja). Posebnih težav pri reševanju učnega lista nismo zaznali, posebej je bilo treba pohvaliti in izpostaviti določene učence, ki so resnično zgledno pomagali svojim skupinam. Po pogovoru smo lažje začrtali še naslednji dve uri skupnega pouka v tem šolskem letu. ●

Viri

Knjižnično informacijsko znanje. Kurikul: osnovna šola (2009). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno 17. 11. 2016 s spletne strani: http://www.zrss.si/pdf/080711123601_1-k-knjiznicno_informacjsko_znanje_os-sprejeto.pdf.

Učni načrt. Program osnovna šola. Slovenščina [elektronski vir] (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno 18. 11. 2016 s spletne strani: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf.

GREGOR ŠKRLJ, univ. dipl. bibl., knjižničar na Osnovni šoli Prule v Ljubljani
Naslov: OŠ Prule, Prule 13, 1000 Ljubljana
E-naslov: gregor.skrlj@guest.arnes.si